

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Рекреаційні комплекси світу Вибірковий
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 241 Готельно-ресторанна справа Освітня програма «Готельно-ресторанне господарство та туристичний бізнес»
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2025-2026/ парний
Викладач	
Профайл викладача	
Контактний тел.	
E-mail:	
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	
Консультації	<i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Богдана Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Програму освітнього компоненту «Рекреаційні комплекси світу» складено відповідно до освітньої програми «Готельно-ресторанне господарство та туристичний бізнес».

Освітній компонент належить до циклу вибіркових.

Освітній компонент «Рекреаційні комплекси світу» вивчає процес формування та закономірності розвитку рекреаційної інфраструктури світу, її різновиди, форми й особливості в окремих регіонах та країнах, взаємодію з іншими сферами суспільного життя й господарювання.

Актуальність вивчення навчального курсу «Рекреаційні комплекси світу» зумовлена тим, що головною метою й необхідною умовою прогресу сучасного суспільства, абсолютним національним пріоритетом у довгостроковій перспективі є розвиток людини. Завдання відновлення працездатності, підтримання й зміцнення здоров'я людей були й залишаються найважливішими завданнями для держави. З огляду на це розвиток внутрішнього туризму й рекреації є одним із факторів, що істотно впливають на стан здоров'я націй.

Територіальні рекреаційні комплекси як специфічні частини системи суспільних відносин, що становлять основу соціальної політики, спрямованої на відтворення здоров'я людини і включають підприємства й заклади відпочинку, курорти, туристські організації тощо. Унаслідок оволодіння цим курсом студент повинен скласти уявлення про особливості рекреаційних районів світу та України, навчитися аналізувати можливості країн світу щодо надання різних видів туристських послуг.

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали. З освітнього компонента розробляються і доводяться до здобувачів критерії оцінки кожного виду діяльності, які в сукупності дозволяють оцінити результати навчання.

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з кожного освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів.

Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам (не більше 3-4 видів за освітнім компонентом). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Загальний бал (ЗБ ОК) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань. Підсумковий контроль знань – залік.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання освітнього компоненту «Рекреаційні комплекси світу» є вивчення умов формування, розвитку та розміщення територіально-рекреаційних комплексів, ознайомлення з системами організації діяльності населення для відновлення фізичних і духовних сил, моделями державної підтримки рекреації як соціально значущого процесу.

Завданням вивчення освітнього компоненту є:

- визначення теоретичних основ формування і факторів розвитку рекреаційних комплексів, їх спеціалізації та видів у сучасних умовах;
- дослідження зарубіжного та вітчизняного досвіду створення та функціонування рекреаційних комплексів;

- аналіз функціональної, галузевої та територіальної структури рекреаційно-туристичного комплексу України

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

Знати:

- теоретичні положення щодо формування спеціалізованих рекреаційних систем різного територіального охоплення;
- основні принципи діяльності людини при здійсненні рекреаційного процесу;
- роль суспільства і рекреаційних ресурсів у забезпеченні рекреаційних потреб;
- принципи і методи регулювання соціально-економічного розвитку рекреаційних регіонів;
- особливості поглиблення міжнародного територіального поділу праці в рекреаційно-туристичному обслуговуванні;
- місце України на світовому ринку рекреаційних послуг.

Вміти:

- аналізувати сучасний стан та ефективність усіх складових рекреаційних комплексів;
- виявляти умови оптимального розвитку і розміщення ТРК на певній території;
- визначати особливості ринку рекреаційних послуг в різних регіонах і країнах світу;
- застосовувати методи комплексного аналізу рекреаційно-туристичних регіонів;
- обґрунтовувати територіальну структуру рекреаційних комплексів країн і регіонів світу;
- користуватися картами рекреаційного господарства країн і регіонів світу

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНЬОЮ КОМПОНЕНТОЮ

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності та туристичної індустрії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 08. Навики здійснення безпечної діяльності

ЗК 09. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 01. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.

СК 03. Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного, ресторанного та туристичного бізнесу, та відстежувати зміни.

СК 04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності та

туризму, навички взаємодії.

СК 06. Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг у підприємствах (закладах) готельно-ресторанного, туристичного та рекреаційного господарства

СК 07. Здатність розробляти нові послуги (продукцію) з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів.

СК 08 Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання готельних, ресторанних та туристичних послуг для різних сегментів споживачів.

СК 13.Здатність здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу;

РН 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії готельної, ресторанної справи та туристичного бізнесу, організації обслуговування споживачів та діяльності суб'єктів ринку готельних, ресторанних та туристичних послуг, а також суміжних наук.

РН 03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

РН 04. Аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та туризму.

РН 07. Організовувати процес обслуговування споживачів готельних, ресторанних та туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

РН 10. Розробляти нові послуги (продукцію), використовуючи сучасні технології виробництва та обслуговування споживачів.

РН 11. Застосовувати сучасні інформаційні технології для організації роботи закладів готельного, ресторанного та туристичного господарства.

РН 14. Організовувати роботу в закладах готельного, ресторанного та туристичного господарства, відповідно до вимог охорони праці та протипожежної безпеки.

РН 15. Розуміти економічні процеси та здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного, ресторанного та туристичного бізнесу.

РН 17. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного, ресторанного та туристичного бізнесу.

РН 18. Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	семінарські заняття	самостійна робота
Кількість годин	40	20	60

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ

- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання;
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

7. СТРУКТУРА КУРСУ
7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання
8	Тема 1 Об'єкт, предмет, задачі вивчення та основні поняття дисципліни «рекреаційні комплекси світу»	Лекція (2 год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
8	Тема 2. Рекреаційна діяльність і рекреаційно-туристське обслуговування як складова господарського комплексу.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
10	Тема 3. Рекреаційні потреби: фактори формування, рівні, взаємозв'язок	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
6	Тема 4. Рекреаційно-ресурсний потенціал: поняття, склад та структура	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (- год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
14	Тема 5. Теоретичні основи формування та функціонування рекреаційних комплексів	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань

14	Тема 6. Рекреаційне природокористування й охорона природи.	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
14	Тема 7. Теоретичні основи рекреаційного районування.	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
10	Тема 8. Європа – провідний рекреаційний регіон світу	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
8	Тема 9. Розвиток рекреаційних комплексів американського регіону	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (- год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
6	Тема 10. Рекреаційні комплекси Африки	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (- год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
12	Тема 11. Формування і розвиток рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань

12	Тема 12. Рекреаційне районування України	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова, інформаційні ресурси	Виконання практичних завдань
----	--	---	--	------------------------------

7. 2 СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1 Об'єкт, предмет, задачі вивчення та основні поняття дисципліни «рекреаційні комплекси світу»	Об'єкт, предмет, задачі дисципліни «Рекреаційні комплекси світу». Основні поняття дисципліни «Рекреаційні комплекси світу (в тому числі турресурси України)».
Тема 2. Рекреаційна діяльність і рекреаційно-туристське обслуговування як складова господарського комплексу.	Поняття рекреаційної діяльності, її основні форми. Поняття «відпочинок», його визначення й види. Статистичне визначення поняття «турист». Класифікація рекреаційної діяльності. Особливості надання рекреаційно-туристських послуг.
Тема 3. Рекреаційні потреби: фактори формування, рівні, взаємозв'язок	Сутність рекреаційних потреб, їх диференціація і взаємодія. Чинники формування рекреаційних потреб. Методи дослідження рекреаційних потреб. Сутність і характеристика рекреаційного попиту
Тема 4. Рекреаційно-ресурсний потенціал: поняття, склад та структура	Поняття рекреаційно-ресурсного потенціалу. Рекреаційні ресурси – основа формування рекреаційно-ресурсного потенціалу. Класифікація і склад рекреаційних ресурсів. Природні рекреаційні ресурси. Рекреаційні ресурси природного походження: кліматичні, гідрологічні, геоморфологічні, біологічні, об'єкти природно-заповідного фонду. Методи оцінки природних рекреаційних ресурсів. Особливості розміщення й використання у світі та Україні. Історико-культурні рекреаційні ресурси. Інфраструктурні рекреаційні ресурси. Формування рекреаційної інфраструктури. Аналіз інфраструктурних рекреаційних ресурсів в світі і на Україні.
Тема 5. Теоретичні основи формування та функціонування рекреаційних комплексів	Територіальна рекреаційна система (ТРС) та територіальний рекреаційний комплекс (ТРК) як основа функціонування рекреаційного господарства на певній території. Визначення, схема, властивості, типологія ТРК і ТРС. Наукові категорії розвитку й розміщення рекреації та туризму. Етапи та стадії формування територіальних рекреаційних комплексів. Типологія рекреаційних занять. Цикли рекреаційної діяльності.
Тема 6. Рекреаційне природокористування й	Сутність і функціональна модель рекреаційного природокористування. Охорона

охорона природи.	природи як одна з функцій рекреаційного природокористування. Рекреаційний вплив на природні комплекси. Інструменти охорони природи в системі природокористування. Рекреаційна дигресія. Поняття рекреаційної дигресії. Визначення стадій рекреаційної дигресії. Інструментами регулювання чисельності відпочиваючих. Рекреаційне зонування території. Рекреаційне навантаження. Поняття рекреаційного навантаження та рекреаційна ємність території. Методичні підходи до визначення навантажень на рекреаційні території. Платне природокористування як інструмент охорони природи в системі рекреаційного природокористування. Основні напрями природоохоронної діяльності в процесі рекреаційного використання ресурсів на сучасному етапі.
Тема 7. Теоретичні основи рекреаційного районування.	Основні принципи й головні аспекти рекреаційного районування. Умови й фактори рекреаційного районоутворення. Визначення рекреаційного району. Таксономічні одиниці районування. Рекреаційне районування світу. Загальна характеристика обсягів і тенденцій світового рекреаційного процесу.
Тема 8. Європа – провідний рекреаційний регіон світу	Загальна характеристика стану рекреації у Європі. Основні види туризму.
Тема 9. Розвиток рекреаційних комплексів американського регіону	Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.
Тема 10. Рекреаційні комплекси Африки	Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.
Тема 11. Формування і розвиток рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході	Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.
Тема 12. Рекреаційне районування України	Варіанти рекреаційного районування. Характеристика рекреаційних районів України. Регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України

7.3 СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
ТЕМА 1 ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ, ЗАДАЧІ ВИВЧЕННЯ ТА ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ»	Обговорення теми. Виконання практичних завдань Об'єкт, предмет, задачі дисципліни «Рекреаційні комплекси світу (в тому числі турресурси України)». Рекреація як система уявлень про діяльність людей у вільний час і простір в

	<p>якому вона відбувається. Сутність поняття «вільний час».</p> <p>Сутність поняття «відпочинок». Еволюція поняття «туризм». Співвідношення понять «рекреаційна освоєність» і «рекреаційне освоєння території».</p>
<p>ТЕМА 2. РЕКРЕАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ І РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ</p>	<p>Обговорення теми. Виконання практичних завдань</p> <p>Поняття рекреаційної діяльності. Три основні форми рекреаційної діяльності: відпочинок, лікування, туризм. Їх співвідношення і взаємозалежність. Поняття «відпочинок», його визначення й види. Статистичне визначення поняття «турист». Класифікація рекреаційної діяльності за: територіальною ознакою, тривалістю, правовим статусом, метою (ціллю, мотивацією), сезонністю, способом пересування, віком, кількістю учасників, формою організації, транспортними засобами. Особливості надання рекреаційно-туристських послуг.</p>
<p>ТЕМА 3. РЕКРЕАЦІЙНІ ПОТРЕБИ: ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ, РІВНІ, ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК</p>	<p>Обговорення теми. Виконання практичних завдань</p> <p>Сутність рекреаційних потреб, їх диференціація і взаємодія. Чинники формування рекреаційних потреб. Методи дослідження рекреаційних потреб. Сутність і характеристика рекреаційного попиту.</p>
<p>ТЕМА 4. РЕКРЕАЦІЙНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ: ПОНЯТТЯ, СКЛАД ТА СТРУКТУРА</p>	<p>Обговорення теми. Виконання практичних завдань</p> <p>Поняття рекреаційно-ресурсного потенціалу. Класифікація і склад рекреаційних ресурсів. Природні рекреаційні ресурси. Історико-культурні рекреаційні ресурси. Інфраструктурні рекреаційні ресурси.</p>
<p>ТЕМА 5. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ</p>	<p>Обговорення теми. Виконання практичних завдань</p> <p>Територіальна рекреаційна система (ТРС) та територіальний рекреаційний комплекс (ТРК) як основа функціонування рекреаційного господарства на певній території. Наукові категорії розвитку й розміщення рекреації та туризму. Етапи та стадії формування територіальних рекреаційних комплексів. Типологія рекреаційних занять. Цикли рекреаційної діяльності.</p>
<p>ТЕМА 6. РЕКРЕАЦІЙНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ Й ОХОРОНА ПРИРОДИ</p>	<p>Обговорення теми. Виконання практичних завдань</p> <p>Сутність і функціональна модель рекреаційного природокористування. Охорона природи як одна з функцій рекреаційного природокористування. Рекреаційна дигресія. Поняття рекреаційної дигресії. Визначення стадій рекреаційної дигресії. Рекреаційне навантаження. Поняття рекреаційного навантаження та рекреаційна ємність території. Платне природокористування як інструмент охорони природи в системі рекреаційного природокористування. Основні напрями</p>

	природоохоронної діяльності в процесі рекреаційного використання ресурсів на сучасному етапі.
ТЕМА 7. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РЕКРЕАЦІЙНОГО РАЙОНУВАННЯ	Обговорення теми. Виконання практичних завдань Основні принципи й головні аспекти рекреаційного районування. Умови й фактори рекреаційного районоутворення. Визначення рекреаційного району. Таксономічні одиниці районування. Рекреаційне районування світу. Загальна характеристика обсягів і тенденцій світового рекреаційного процесу.
ТЕМА 8. ЄВРОПА – ПРОВІДНИЙ РЕКРЕАЦІЙНИЙ РЕГІОН СВІТУ	Обговорення теми. Виконання практичних завдань Фактори розвитку рекреаційного господарства у Європейському рекреаційному регіоні. Характеристика Альпійського, Середземноморського, Причорноморського, Північноєвропейського рекреаційних районів. Основні курорти та центри. Склад Середземноморського рекреаційного комплексу, характеристика його рекреаційних ресурсів. Особливості та етапи рекреаційного освоєння узбережжя. Характеристика рекреаційних комплексів країн району.
ТЕМА 9. РОЗВИТОК РЕКРЕАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ АМЕРИКАНСЬКОГО РЕГІОНУ	Обговорення теми. Виконання практичних завдань Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.
ТЕМА 10. РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ АФРИКИ	Обговорення теми. Виконання практичних завдань Рекреаційні ресурси. Характер рекреаційної спеціалізації. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків. Крупні рекреаційні центри.

7.4 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання
ТЕМА 1. ФУНКЦІЇ ТУРИЗМУ, УМОВИ ТА ФАКТОРИ ЙОГО РОЗВИТКУ
ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЯ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ
ТЕМА 3. КЛАСИФІКАЦІЇ В ТУРИЗМІ

ТЕМА 4. МІЖНАРОДНІ, РЕГІОНАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ
ТЕМА 5. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ
ТЕМА 6. СВІТОВА ТУРИСТИЧНА ПОЛІТИКА ТА РОЛЬ ЮНВТО У ЇЇ ФОРМУВАННІ
ТЕМА 7. ТУРИСТИЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ
ТЕМА 8. МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИЗМУ
ТЕМА 9. ПОРЯДОК ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ	РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ НА НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТТЯХ	M1	M2	РАЗОМ
	Підготовка презентацій і їх захист	5	5	10
	Виконання завдань комплексної контрольної роботи	5	5	10
	Виконання тестових завдань	5	5	10
	Разом	15	15	30
	САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА			
	Підготовка презентацій і їх захист	10	-	10
	Підготовка презентацій і їх захист	10	-	10
	Підготовка презентацій і їх захист	-	10	10
	Разом	20	10	30
	ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (залік)	-	-	40
	Загальний бал ОК	-	-	100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	5 балів: 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, - 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня

<p>Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)</p>	<p>5 балів: 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня</p>
--	--

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 4 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Освітнім компонентом також передбачено проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ_{ОК} + НП) / 2$, де $ЗБ_{ОК} = 100$ балів; $НП = 100$ балів. Отриманий результат і буде показником загального балу (ЗБ).

Підсумковим контролем на освітньому компоненті Педагогіка з навчальною практикою є письмовий екзамен, на його складання надається 40 балів. Екзаменаційний білет включає 2 теоретичних питання (по 10 балів за відповідь на 1 питання) та 20 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
<p>Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	Відмінно	36-40
<p>Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.</p>	Добре	33-35
<p>Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.</p>	Добре	30-32
<p>Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.</p>	Задовільно	27-29
<p>Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.</p>	Задовільно	24-26
<p>Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.</p>	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23

Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20
--	---	------

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, диференційований залік	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

(відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого

перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компоненту на ЦОДТ, а також в WhatsApp-групах.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Криволапов Е. А. Рекреаційні комплекси : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа». Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 79 с.
2. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. ННВК “АТБ”- Львів, 2022. 200 с.
3. Полчанінова І. Л. Рекреаційні комплекси світу : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 107 с.
4. Теоретичні основи рекреаційної географії : навчальний посібник. Суми: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «Фабрика друку», 2022. 72 с.

Додаткова

1. Балашова Р.І. Організація діяльності туристичного підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 184 с
2. Божидарнік Т.В. Міжнародний туризм. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури. 2019. 312 с.
3. Великочий В.С., Дутчак О.І., Шекеринець В.В. Міжнародний туризм: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 254 с.
4. Горіна Г.О. Ринок туристичних послуг. Навч.посібник. Рекомендовано Вченою радою ДОННУЕТ ім. М.Туган-Барановського. м. Кривий Ріг. 2021. 262с.
5. Дахно І.І., Тимофієв С.М. Країни світу: Енциклопедичний словник. Київ: МАПА, 2019. 602 с.
6. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ: Альтерпрес, 2020. 436 с.
7. Мальська М.П., Антонюк Н.В. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. Київ, 2018. 661 с.
8. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 528 с.
9. Мальська М.П., Гамкало М.З., Бордун О.Ю. Туристичне країнознавство. Європа. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 224 с.
10. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство: навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2018. 352 с.
11. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство: навчальний посібник. Харків: Бурун-книга, 2019. 288 с.
12. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: навчальний посібник / за редакцією проф. Заставного Ф.Д. Київ: Знання, 2016. 575 с.
13. Писаревський І.М., Погасій С.О., Андренко І.Б., Покоłodна М.М., Сегеда І.В. Організація туризму: підручник / за ред. Писаревського І.М. Харків: ХНАМГ, 2018. 541 с.

10. Інформаційні ресурси

1. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>.
5. Туристичний портал. URL: <http://www.tour.com.ua>.
6. Офіційний сайт Всесвітньої ради з подорожей та туризму (WTTC). URL: <https://wttc.org>.

